

OU ZANFONA SEMANAL—D' ALEGRIAS OU DE BÁGOAS,—SEGUN QU' O POBO GALLEGO—
S' ADIVIRTE, CANTA OU LAYA.

PRECIOS DE SUSCRICION

N-a Cruña, OITO cadelos pequenos ó mes—Fora NOVE id.—Número solto UN can grande

¡Ollo ó cristo' qu' é de prata!

Cando se trata d' introducir calquera modificacion qu' afeuta mais ou menos o orden económico d' os, pobos trátase d' a vida d' estes, e pol-o tanto, o amostrarse endiferentes ou alleos á toda custion que se relacioe co-a adiministracion púbrica e grave falta n-os adiministrados; é un pecado que ten sua pinitenza n-os mesmos males qu' orixina.

Nosa Comision provincial está vintilando n-estes momentos un asunto cuasque de vida ou morte pr' a provincia: por sabido esquécense qu' en España as contribucións teñen, sobr' o defeuto capital de non gardar proporcion co-a riqueza—ou probeza—d' a *masa contributiva*, o defeuto de ser a modo d' un traxe que feito á medida d' un corpo conecido, ha d' axustarse, veña ben ou mal, á todol-os demais, grandes ou pequenos, fracos, gordos ou xorobados; pois o lexislador, ainda guiado pol-o mellor deseo d' acerto, non pode prever ás circunstancias e modo de ser de cada provincia ou rexion, tendo que outar por unha base úneca e xeneral pra un territorio que tanto difire n-as produciós, n-as industrias e n-outros elementos de vida.

C'unha eniciativa que pol-o patreótica hónraa sobremaneira, a actual Comision provincial, fixándose, por un lado n-a imposibridá de realizar seus

crédetos contr' os aumontamentos, dad' a probeza e miseria en que s' atopan, e por outro n-a mais aquitativa e aficás maneira d' achegar recursos pra cubrir suas obrigaciós sin gravar direutamente ó contribuyente e descargand' ó probe labrador d' inxustas gabelas, acordou, á proposta d' o ilustrado vocal d' a mesma don Antonio del Rio, solicitar d' o ministerio d' a Gobernacion autorizacion pra imponer un curto dereito sobr' os augardentes, azúceres cafés, cacao, sal e petróleo, artícalos qu' anque de primeira necesidá os dons últimos, quedan afeutos á tan pequeno gravamen, que nin ó consumo ordinario, nin á endustria nin ó comercio poden ser sensibres.

A ben razonada solicitú que co-este motivo elevan ó Ministro acompaña unha detallada e brillante Mamoria n-a que con datos esautos e terminantes demóstrase qu' a recaudacion outida por este novo e curto imposto premitirá rebaixar ós pobos cuasqu' o total repartimento d' o *déficit*, o que porceonará á mais emprobeada clás contribuyente o alivio que tanta falla lle fai, e librará ós aumontamentos d' a socaliña d' as *dietas* que teñen que pagar de cote ó enxamo de comiseonados d' apremeo que durante tod' o ano os teñen sitiados.

Con gusto houbéramos dado cabida aquí ós importantes documentos dé que nos acupamos, proprivanol-o ser longos abondo.

A subcomision, ispirándose n-a maor equidá e moderación, alambicou tanto os dereitos sobr' as especies que se propón gravar, como pódese xusgar e resulta d' a comparanza d' as suas tarifas co-as que pr' o mesmo caso rixen en Oviedo; pro, dempois de reconocer nosoutros qu' a autorizacion solicitada é o úneco medio que s' ofrece pra salvar a situacion, non podemos deixar d' espoñer unha duda que se nos alcurre: ¿non podria acontecer que, tempos andando, e socedend' outros señores ós dinísimos qu' hoxe compoñen dita comision, se vexan aqueles precisados á elevar esas módecas tarifas, e postos en tal camiño vayan sube, sube, sube, e siguiend' o voo de total-as contribucios en España, non paren hastra chegar ás nubes?

De total-as maneiras, o ben enmediato non debe pospoñerse ó medo d' un abuso incerto, e n-este ben entendido felicitamos de todas veras ós iniciadores d' esta reforma, e ó país, caso de que, como é d' esperar, a Superioridá auceda á tan xusta demanda.

LERIAS

O CONTO DE NUNC' ACABAR

—Pasei pol-a tua porta,
mirei pol-o teu ferrollo.....
e vin que pr' o negocio
nin eres manco nin coxo,

—Non che fai falla mais qu' a zanfona, o pinfano e a pandeireta pra paresceres un cego.

—¿Dim' o porque canto? Pois esta copra véñoa oíndo dende Monelos hastr' o campo d'a Leña, e párceme que tamen se canta pol-a cibdá.

—Vosoutros os d' a aldea sódel-o demo; eu con vivir n-a vila non ch' oin semellante copra.

—¡Toma....! Como qu' os señores non s' acupan mais que d' os seus negocios; e si non, ahí est' á Cámara de Comercio que non me deixará por mintireiro, pois pol-o que s' alborotou non parece si non que entrou a marta entr' as galiñas.

—¡Sempre malicioso como bó mariñan. Si a Cámara de Comercio s' alborotou, suas razóns ten pra facelo, pois nada mais xusto que percure defender seus intreses cando se ven amenazados por outra nova contribución...

—¡Alto ahí, señor amo. Dendes qu' entrei n-a sua casa vinll' armand' a reteira pra facelo caer n-éla. ¿Vosté coidou qu' o sabia todo e que debaixo d' esta monteira non habia tamen entendemento? Pois está moi alquivocado, pois cando se trata de nosos intreses discurrimos tanto com' os abogados de probes, e non lle deixamos

de ter nosa malicia e saber donde n-os apert' a zoca. E vou sospeitando que vosté estivo dormind' ou se fai o disimulado.

—¡Bah! vou vendo que contigo non val o desimulo: xa sei que cantabal-a copra pol-os novos impostos que pretenden estabrecer.

—Ahí lle doi, meu amo. ¿El é certo qu' o comercio en xeneral trona e lostreguea contr' a Diputación por haber tomado un acordo qu' algunha ves tiña que ser en beneficio d' o probe labrador?

O comercio en xeneral.... non; son media dúcia, un mais un menos, d' almacenistas ó por maor de xéneros coloniales e..... alemans, algús d' os que saben facer milagres com' o d' a boda de Canaan; pol-o demais, os comerceantes de tixidos de seda, lan, algodón quincalla, ferretería, bisutería, e outras moitas mais manufacturas nin lles doi nin se queixan, e din qu' alí ll' as dén todas.

—Pois eu non ll' o tiña entendido así, porqu' ó ver os corrillos que ll' habia n-os Cantós, rua de San Andrés e hastra n-o comenzo d' a rua Real; non paresci, si non que se votara fora o mar d' Orzan.

—Madrugarias moito e non traerías á vista crara.

—Tan crara a tragua que conescin á algúns d' eles, señores gordos e ben forradiños, d' esos que non esperan pr' agora pra facel-o seu negocio, e qu' anqu' este non lles salla tan ben como coidaron, bastante favorecidos sairon n-outros, gracias á manga de San Francisco, e á quen lles sobra talento pr' emprender outros novos. E sobre todo, xa que teñen feit' a sua, debian agora amostarse mais humanos, anque non fose mais que por aquepo de "O demo farto de carne meteuse frade." ¿Quen lles dí á esos señores—qu' o cabo non son outra cousa que consinarios d' articalos que grav' o novo imposto,—quén lles dí que contribuyen á él mais ou menos que calquera consumidor? ¿Fúndanse pra creelo así, no disparate dito en prena sesión monicipal, de qu' aumentando os dereitos n-as aduanas d' a Cruña dábase motivo á qu' os barcos deixaran seus cargamentos n-outros portos d' a provincia? Nos, os boiros d' aldea, entendemos qu' os mesmos dereitos han de pagar n-a Cruña qu' en tod' o litoral d'a provincia, xa entren os xéneros por ferrocarril, zarreteiras ou portos de mar; e si este cabo se lle soltou a Diputación recollao e amarreo ben, porque d'o contrario alcontrariamos inxusta a medida que tanto apraudimol-os qu' algunha ves habiamos de matar a sede de xusticia. Vosté sabe qu' hoxe a riqueza está n-as cibdades; qu' os probes labregos foron hastr' o dia os faccs d' a reata únecos que lles tomamos o amargor ás contribucios, e qu' hastra fai pouco tempo as endustreas e o comercio eran libres com' os peneireiros.

—Tés razón, Goros, e non penses que denantes d' agora non teño cavilado n-o que me dís e n-outras cousas qu' as sintides, pro non as pensades. Ahí tes tí, ago-

fa mesmo, pódese dar o caso de que total-as espranzas tuas n-o asunto de que falamos as lev' a trampa, porque non é a primeira ves qu' a enfluencia d' o capital t'orce as resolucións d' a mais estreita xusticia alá n-esa cova d' o león chamada Madril.

—¡Ai, señor, e poderá ser certo?

—Tan certo pode ser como qu' a xente sacudeu xa os pés d' as alforxas, e a Diputacion quedarase c-o proyento n-o peto; os aumontos c-os gaiteros d' a trinta riás de dietas tocándolles... a lborada todol-os días, e vosoutros cando non téñades cousa qu' embargavos, faranvos fibres, e non faltará quen véndovos sin agarimo, enseñand' o ceiro e pidindo limosna vos chame pirguiceiros, lacazás; e algún aristócrata de papel bitela e canto dourado s' ench' á boca chamándovos *vil canalla*, sin facerse de cargo qu' a reluciente lavita que viste quizaes foi feita c-os anacos d' a vosa chaqueta de lan.

—¡Si eu chegar' á decatarme de que vosté habia de virme co-esas cántigas pásome hoxe sin velo; porque vin a deixar a miñ' alegría n-a sua casa.

—Com' há ser Gorechos, pacencia cantaba un preso.

—Vaya señor amo; hastr' outro día qu' espero me dea mellores noticias.

CÁNTIGAS

¡Saudiña e cant' o merlo!

—∞ ∞ ∞—

¡EL E CHANZA, OU RENX' A PORTA?

Saúde por cent' e un ano,
Novo Gaitero cruñés,
Ja que, de verdade, vés
A volver por *Jan Paisano*.

Veñ' a man, e qu' haxa sorte:
Dios nos dará o que fai falla:
Pr' as bestas, cebad' e palla;
Pr' os homes... ¡esprito forte!...

Habendo moita justicia,
E verdade á toda proba,
Compre parolar d' a nova
E mais d' a vella GALICIA.

Poida dar qu' haxa mocazos
Qu' estremezan a Marola,
Pro curando d' a cachola
Trunfan os tamborilazos.

Hala póis; folgo ó roncon;
Tempero n' ese punteiro;...
E á fallar, tamborileiro...
¡Qué díaño!... aquí está un pion.

Arma ben o contrapaso
E entoa as nosas fulías,
Qu' hastr' aló n' as estranxías
Os Mozares lle fan caso.

Temos moito que limpore,
Meu rulo, non che s' esqueza;
Pro con medián enteireza
Sanearás' o lugare.

Ti dall' ó pibel, e armuña,
E verás se a framengada
Fóxe pou queda espaturrada
Com' un patexo n' a Cruña!

¡Eira! que j' as castañetas
Ruxind' están n-o peneiro...
¡Adiante, adiante, Gaitero,
Moita saúde e pesetas!!

Francisco M. de la IGLESIA.

Na Cruña, 17 de Frebreiro de 1888.

¡¡PROBE LABRADORIÑO!!

Sóo, n-o medio de rústicas montañas,
C-o eido negro de barrentas pedras,
Que por fora tan sóo lox' as hédras
E por drento luxentas tearañas;

C-o sayo de lán burda sobr' as costas,
Húmid' os pés e rabuñad' a cara,
As mans callentas de tirar d' a eixada,
Sudando sempre co-o traball' ás portas;

Sin maesos qu' o dóce sentemento
Lle desperten d' amor á Natureza,
Famentos pol-o ouro e a riqueza
Uneco afán d' o seu entendemento;

Sin sociedade, amigos e 'sperencia,
Nin quen baix' á calmar os seus doores
Mostrándolle d' as gorrias os albores
Presentados n-as artes e n-a cencia;

Mantido sóo de verzas e de broa
Cal o gandiño que n-a corte cria,
Traballando, sin cuesque, noit' e dia
Pr' o mesmo deño, e non pra cousa boa;

Sua y-alma, moitas veces eminente,
Humildada por falta de cultivo
A un cacique ruín, qu' amostr' altiyo
Os seus ollos o látigo indoente;

O que traball' o pan pr' os silvantes,
Larpeiros d' a falanx' "empreomanía"
E c-o sombreir' á man, a villanía
Recib' á troque n-as saás alegantes;

O que lonxe d' cas' ent' a carqueixa,
Soasmente d' os paxáros é escoitado;

busilis grande e moi escuro: pois sabede que quer dicir, segun a pruma mais alta de San Guillermo, que tod' o que se debe usar n-o mundo ha de ser *Corán* pr' o céo e non *Corán* pr' o mundo, en opinion de Pedro de la Robere. Pro vosoutros, grandes facos, ¿qu' entendedes vosoutros d' anátesis nin de figurados; qu' entendedes vosoutros, malos cristianos, e vosoutras, desfoladoras, pois tod' é en vosoutros *coran bobis* e non *coran hominibus*?

Anque xa sudo pr' abriros a cacho'a, sentido e entendemento, dicidime por último, ¿cándo merecidedes vosoutros terme por cura d' a vosa parroquea, e cándo habedes oído contar cousas con tanto talento e sabiduria, mais ben ditas e mais ó caso?

Pois mirade que vos digo que si non hay enmenda en marmularme co-a miña criada Goriñas, sabreina eu tomar c-o meu fungueiro. Dí unha folla d' a Bibria—qu' en rezo e teño—que d' o profundo cram' a sangue d' Abel que matou c'unha queixada vosa á seu hirman Cain; pois así cramarán vosas obras n-o dia d' o xuicio contra vosas grandes borricadas.

Homes e mulleres, enmenda: enmenda, pois, fillos mens, non haxa mais iras, nin mais furias, nin mais rixas, nin mais disolucións, nin mais zarandaxas! ¡Xesús, encomendad' a paz! Mirade qu' estas palabras son de Simon n-o cap. 8 ou n-o 22 d' o seu Evanxelio.

Xa vedes que craro queda todo, e non diredes que tendel-o cura tento; que lle custa os ollos d' a cara andar encordand' os Evanxelios pra sacaros de tantas borricadas. Pr' outro domingo xa vos darei unha idea mais grande d' a miña sabiduria; pro coidado con tomarme en boca ce-a miña criada Goriñas, sinon morredes en pecado mortal. Dios nos asista co-a sua divina gloria, qu' é prenda segura d' a sua gracia.—Amen."

FUNGUEIRAZOS

Sesion municipal d' o viernes.—Duas longas horas d' espera levábamos n-os corredores d' a vella casa municipal, cando soú a campaña aléutrica anunceando qu' os señores habian tomad' asento e o público tiña libre entrada pra facelo tamen n-as brandas e gastadas banquetas que ll' están destinadas.

As des e coarto apuntaba o relós cand' o sacratario escomezou a leutura d' a auta anterior que foi aprobada.

Enseguida léu unha proposicion persentada por varios concexás pidind' á corporacion acorde solicitar d' o Goberno a non autorizacion que pertende a Diputacion provincial pr' imponer un novo imposto sobr' o café, azúcre, cacao, augardente, sal e petroleo.

Concedid' a palabra pra defender a proposicion fixo tiso d' éla o señor Mayor Rivas, que prenunciou un discurso cheo de doutrina e citas hestórecas, picando tamen algo n-a Xeografía e condanando de paso a conduta d' a Diputacion o pedir sua conformidá ó municipio.

Dixo qu' as mercancías non podian ser gravadas duas veces por un mesmo conceuto demostrand' ó mesmo tempo ó contrario, é dicir, qu' algús articalos pagan direitos á ves á xunta d' o porto e ó municipio.

O discurso, si foi improvisado,—fora d' algús lunares—non resulton malo, pro si viña perparado non ten perdon de Dios.

Post' á votacion foi aprobada por unanimidá.

O señor Mesa propuxo se telegrafiara ó Menistro d' a Gobernacion, ós deputados, senadores e mais persoas infruentes que d' este pobo haxa en Madril o acordo tomado.

Non lle pareceu correut' ó señor Casares e dixo qu' eso debia facerse cando se persentase a istancia ó menistro d' Hacenda.

Repicou o señor Mesa mostrando tanto intrés n-este negocio que si en todol-os d' o municipio desprega iguocal ardemento meresce ser nomeado concexal d' honor, ou cando menos vitalicio.

O señor Brandao tamen propuxo se telegrafiara ó menistro d' a Gobernacion por conduto d' o Gobernador.

Non estamos seguros de si outro señor falou de manifestaciós públicas ou non, e pol-o mesmo non o damos como cousa certa.

Depois de leíd' a distribucion de fondos pr' o corrente mes, levantouse a sesion: eran as once.

O público qu' asisteu á esta sesion, non era o do costume, sinon outro á quen ó parecer *doíantle as moas e acodia á dentuza*.

O número de concexás 20, notándos' a falla d' o señor Rouco, quen quizais n-a primeira sesion esprigu' ós motivos porque non asisteu. O señor Golpe, calado.

Noso apreciabre colega *O Tío Marcos d' a Portela* terá á ben escrarecer unha duda que se nos alcorre, sirvándose contestar á seguinte pregunta:

¿Pode unha mesma composicion poética ser premeada en dous certámes literarios deferentes; e non é condicion percisa qu' as mesmas han de ser *inéditas*, é dicir, noviñas d' o trinque?

Si com' esperamos *O Tío Marcos* nos contesta e sa llen certas as nosas sospeitas quizaes teñamos que molestalo con outras novas preguntas e axudarános á *insinñar formalidá*, por non decir outra cous' á certos *vates*.

N-a seución correspondente verán nosos leutores unha facilísima, ispirada e ben aliñada composicion poética d' o xustamente renomeado vate don Francisco Maria de la Iglesia.

E pra nosoutros tan lisonxeir' a aprobacion e solidaridade que imprica; tanto é o refolgo que cobra noso corazon e-os anemosos e agalladores conceutos que lle merescemos, e tan alto é o lugar que lle supoñemos n-a renascencia d' a leteratura pátreas, que sentimos profunda satisfacion e hastr' o gullo ó estampar tan sentido e espontáneo saludo n-as columnas d' este semanario.

As píldoras non por estar douradas por fora deixan de ser amargas.

Supoñamos qu' un xornaleiro, meteuse ó domingo fod' o xornal d' a semana n-o peto, caeu n-un café veu augar ó punto, tentoun' ó demo e perdeu en tan inocente entretenemento os sudores de seis días de traballo.

Supoñamos qu' o chegar a sua casa a muller pídelles contas, e entran os dimes e direites c-as suas consecuencias de piñas ou paus.

Poderá servir de consolo á este xornaleiro, á esta muller magoada e ós probes cañotiños que sinten a necesidade d'o pan o saber qu' aquel non perdeu os cartos á banca, nin á roleta nin á xogo algun d' invite e azar, sinon á bola mais alta.

Seguramente que non; e as autoridades, á quen está encomendad' a moralidá pública e que terá empeño en velar por ela, non debe ter ó tempo moitas narices cando non husmea com' anda o punto en certo café que non sei como chamarlle, pois non lle vexo a razón social en ningún d' os frontes.

O vello d' as moceades gallegas, o úneco vello que vota tantas canas ó aire cantas son as veces que sal de ríola, dínouse visitar esta sua casa c-o mesmo entrecexo que vostedes lle conecen, pro como dicindo: "Esta moca aínda está nova pra axudar ós compañairos".

Saudiña, Tío Marcos d' a Portela, e conta que nos estamos dispostos a seguir hastr' os farrapos d' a groñosa bandeira que tí erguiche d' o chan.

Pr' algo temos o entusiasmo d' a moxedade e o valente exempro d' os vellos.

Sitio d' este conto, un tempro
 donde s' adora ó dios Baco;
 pol-o medio hay xogo e viño,
 que son duas cousas d' o díaño.
 Por quitam' alá esas pallas
 dous rapaces se liaron,
 e houbo piñas a babar
 d' esas á tres por dous cartos.
 O mais magoado dos dous,
 non conforme c-o reparto,
 quixo vengar c-un coitelo
 a inxuria.... de ser mais brando.
 E houbera morto.... as estrelas:
 —¡Deixarme qu' o fago anacos!
 (a xente termaba d' él,
 senon cheg' a sangr' os zancos).
 É o de sempre: dous amigos
 xuntos ban beber un trago,
 sobreviño unha pendencia.
 e.... colorin colorado.

Segun leemos n-a prensa de Pontevedra, noso amigo e colaborador don Xavier Varcalle Ocampo alcanzou un verdadeiro trunfo n-o estreno d' o apropiado *El Gran Pensamiento*, que segun temos entendido é unha parodia d' *A Gran Via*, que como produto d' o

inxenio de que tantas mostras ten dadas noso amigo, supoñemos que en méreto correrá parexas c-o *biñto* alcanzado.

Felicítamol-o de todas veras, e unimos noso apraio ós d' o culto pobo pontevedrés.

Un chasco cureoso socedeull' o lunes á un amigo noso.

Vive o tal en compañía de tres hirmás suas, garridas rapazas por certo, e sirve n-a casa unha criada que cada ves que ven á arregrar sua habitacion revólvelle os papés d' arriba pr' abaixo.

Habíanlle regalad' ó tal unha botella de Champagn que puxo sobre d' a mesa, e aproveitando a ocasión de dar unha leucion á criada, díxolle:

—Coidado con tocar á mesa, porque si cae e rompe esa botella, non quedamos un vivo.

Foise á sua oficina noso amigo, e a criada non tivo labor de mais presa que contarll' ás señoritas o qu' él lle dixera, noticia que lles produxo un medo tal, que, por si se ll' antoxab' á botella estoupar n-aquel momento, baixaron corrend' ó portal, mentras esperaban a volta d' o hirman, á quen mandaron recado e chegou ó pouco tempo, com' é consiguiente, destornillándose de risa.

Custoulle traballo tranquilizalas e facelas subir, e non encontrando mellor argumento, rompeu á vista d' elas o pescozo d' a botella bebéndose o líquido espresivo qu' habia drento.

Correspondenza

DENDE BETANZOS

Meu amigo e compadriño:

Coll' a pruma por cumprir,
 pois así eu perd' a y-alma
 si dendes que ll' esquirbin
 acó móvese unha palla.
 E verdá qu' houbo unha morte,
 qu' houbo páus e puñaladas,
 pro eso n-o noso pobo
 x' há tempo é cousa ordinaria,
 pois eso sí: as escolas
 d' as crases desherdadas
 (quero dicir d' os obreiros),
 estarán abandonadas,
 pro as escolas d' o vicio
 que n-algús cafés s' istalan,
 e as escolas d' a taberna,
 teñen sempre che' as áulas.
 D-o barullo d' «O Escobon»
 nada chía nin dá fala

e quizais vólvanse amigos
os que tanto se lixaran.
Cousas propeas d' os señores
qu' a políteca baraxan,
que sin o penso, coucean,
si lles dan penso, son mainas.
Mais xa que vosté n' eu somos
xente..... así como de tralla,
morra o contoe aló eles:
vamos con outro *alaláa*.
Houbo aquí tamen Antroido
a derradeira semana,
é decir, n-a mesma fecha
que n-a Cruña ou n-a España,
solo qu' o Carnaval noso
fai un carnaval.. de casa;
salvo a que non percorrou
por lacós e filloadas.
Hóubolle algús vixigueiros
n-as ruas, n-o Campo e praza;
homes qu' están en carauter
cando fan as osameadas.
Un fixo de saca-moas,
outro fixo de *madama*
e outras fixeron d' homes
ciñindo os calzós ás nádegas.
Ós bailes desanemados,
que vai entrando ás rapazas
o verme que roe as verzas,
os cadelos e as patacas.
Por élas (falo d' as fémias)
non quedaba desairada
a maxestá d' o dios Momo
si os *machos* se disen trazas.
Pr' o bó humor ¡vaiche boa!
nin o teñen nin o gastan
o mesmo a xunta d' o Circo
qu' a qu' un tempo foi galana.
Pois ben; si aquí están ascousas
tal como vosté as deixara,
¿de qué demóncaro quere
que lle fale n-esta carta?
Vosté encargoume n-a sua
que de ninguén marmulara,
e pra non marmular
hay que cerral-a ventana,
poñerse venda n-os ollos,
n-a orella algodón en rama,
non mirar o auntamento
non saber o qu' é unha *talla*;
si un casado anda ó escondite
non dicir con que rapaza,
si outro ven a *medios pelos*
dicir que está cheo d' agua.
Prexurar que Cudesido
non recibiu calabazas,
ou xurar qu' o Cereixeiro
n-a vida probou a caña.

En fin; si quere vosté
tér corresponsal de fama,
ten que deixarse d' escúpulos
e copiar compret' as cartas.
E si por ter e... .. ten medo,
os d' acó sua *Fuliada*,
pode decrarar meu nome
qu' á min ninguén me ll' espanta

Conque qu' haxa saudíña,
que traballe con ganancias,
e non esquenza os intreses
d' esta cibdá abandonada.

XAN BUSCA VIDA.

IMP. DE A. AMENEDO PONTE.

Rua d' a Fita, núm. 7, Cruña.

LEOPOLDO PIÑEIRO

Pastrería e Comercio de panos

Praza de Vista-Alegre—SARRIA

Predoce, ir lonxe por panos,
desenganos;
e Piñeiro é unha persoa,
segun sóa,
qu' a última moda seguindo,
cal xastre á quen nadia empata,
sua parroquea vai vistindo
qu' é d' o mundo frol e nata.

¿Solo fama e non diñeiro
quer Piñeiro,
e d' orbe enteiro recibe
cánt' espide?

Pois tendo él tan bós tratos
é, mercar n-outro almacén,
semear o grau pr' os ratos
ou non querer vistir ben.

FRABICA DE CHICULATE TRABALLADO A BRAZO

DE

RAMON GUITIAN

Praza de Vista alegre.—Sárria.

Toda persoa fina é intelixente
qu' o *sucunusco* noso haxa probado,
dirá, lanbend' o bico e sorridente:
"Das máquenas non sal tan bó bocado."

E esta verdá non ten volta nin tasa
pr' os que d' o *caracas* entendades;
mais si alguen duda, merqueo n-esta casa
ou pregunte de cal gastan os frades.

Praza de Vista-Alegre—Sárria.

A N U N C E O S

PAPELERIA. LITOGRAFIA

E OUXETOS D'ESQUIRTORIO

M. ROEL,

54-Real-54

Compreto sortido en toda crás de papés de fio pra oficinas—de folla longa pra preódecos e obras—bonitiños papés pequenos e comerciás pra cartas—tintas, lapiceiros, prumas e canto fai falla n-os esquirtorios, —compretos y-alegantes útiles pra dibuxo, así como tamén artigos pra fumar.—Abondante sortido de libros moi cuquiños pra rezar n-a eirexa siñoras e siñoritas.—Libros con siguideiros pra contas.

Ista casa conta n-o seu espacioso taller c'unha dúcia de rapaces, uns que rascan n-as pedras facendo bonitiñas cousas e-os lapiceiros d' aceiro, y-outros que fan botar d'as máquenas follas abondo con vistosos cores; e o mesmo fanse traballos pra oficinas civiles e d'os corpos armados, papés e-os timbres moldeados; empresos pra contas, libros siguideiros de mais ou menos follas, como fanse tamen moi boas TARXETAS brancas, de loito e con escudos d' armas ou outras alegorías. Etiquetañas pra os feires, botellas de viño, cervezas e pr' as tendas de medicinas. Letras de xiro, cartés, cartas co-a relacion empresa pra non ter qu' esquirbir tanto n-os comercios, esquelinañas pra noticear casamentos, e outras cousas que por ser moitas se m' esquencen

54, calle Real, 54—A Cruña

MARIANO VAL E C.^A

Santa Catalina, 17

Viños d' Aragon, Castilla, Blanco Chiclana, Riveiro e Valdepeñas.

Viños de mesa como éles n-os atopades n-o pobo, dan forza ós convalecentes, curan o cólera morbo, ós vellos dan longa vida, ás casadas dán refolgo e se contan moitos casos de rasucitar ós mortos. E o sacreto d' estas curas beber un neto d' un sorbo, e repitindo estas tomas pagar ben e pedir outro. Pra pifar entre comidas o Chiclana é como un ouro, e onte un vello qu' o catou saleu d' alí feito un mozo. NON MAIS CALVOS, qu' este viño fai medral-o pelo á moitos, si con magras de xamon dan unhas fregas ó estógamo.

ZAPATER A BRIGANTINA

DOMINGO TENREIRO E COMP.

Ruafriosa, 12—Betanzos

N-esta conecida tenda, á que xusta fan' abona, hay canto a moda pertenda, bó e barato, ¡qu' é perbenda n-estes tempos, segun sona! Hastra d'o confin d'a terra veñen aquí os materiás; e aquí, co-a rutina en guerra, faise o calzado, á compás d' as nociós qu' a cencia encerra.

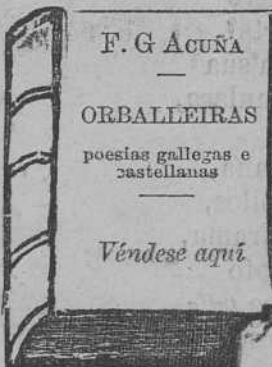
Estética, Xeometría son mayestras n-o taller, dirreutor' a Natomia, e dáse os pés outro sér e ó corpo mais gallardía.

GRAN TINTORERIA D'O PALENTINO

Calle d' Orzan, 68

N-este acrdetado establecemento tiñese de todol-os colores e quitanse toda clás de manchas ás roupas, así de siñoras como de cabaleiros; ademais lávanse cobertores de lan, usados ou novos, dáselles o coor que queira e sácaselles o pelo; todo moi baratiño e co-a prefeucion que ten acrdetado.

NON ESQUENCERSE:—Orzan, 68, Cruña.

F. G. ACUÑA

ORBALLEIRAS

poesias gallegas e castellanas

Véndese aquí

A FULIADA

PREÓDECO SEMANAL D' ENTERESES
MORÁS E MATERIÁS.

Sal á lus todol-os xueves

Precio de suscripcion:—Oito
cadelos pequenos ó mes

Número solto UN can grande

EMPRENTA
DE

A. AMENEDO PONTE

Rua d'a Fita, núm. 7

Faise aquí toda clás de traballos, ben e barato.